

- Ιστορία
- Πρόεδρος
- Ομιλίες
- Όργανα
- Διεθνείς Σχέσεις
- Δελτία Τύπου
- Πολιτικά Κείμενα
- Επικοινωνία
- Links

 Home

19/05/1997

ΣΤΗΝ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: «Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ»

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πριν μπω στην ουσία της σημερινής μου εισήγησης θα ήθελα απλώς να κάνω μια μνεία για την ημέρα τη σημερινή που είναι η επέτειος -ημέρα μνήμης- για τη γενοκτονία των συμπατριωτών μας Ποντίων και μαζί με την υπόμνηση αυτή να πω ότι, τουλάχιστον, από τη δική μας πλευρά -θέλω να πιστεύω από όλους τους Έλληνες- θα μείνει παρακαταθήκη στη συλλογική εθνική μας συνείδηση η θυσία που υπέστησαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μας είναι πράγματι ευχάριστο στη Νέα Δημοκρατία, όχι απλώς να βλέπουμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτικών δυνάμεων, σίγουρα πάντως, η επίσημη έκφραση της ηγεσίας του συμπολιτευόμενου κόμματος όχι απλώς έχει εδώ και αρκετό καιρό προσχωρήσει στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό, αλλά οφείλω να εξομολογηθώ ότι μας χαροποιεί και με χαροποιεί ιδιαίτερα η προσπάθεια πλειοψηφίας που καταβάλλεται σε σχέση με την άποψη της Νέας Δημοκρατίας στο θέμα αυτό. Και δεν το λέω σκωπτικά. Το λέω πράγματι επιχαίρων διότι αυτό σημαίνει ότι αυτή η μεγάλη επιλογή, η ιστορική στρατηγική επιλογή είναι χωρίς επιστροφή. Και αυτό αποτελεί τη μεγαλύτερη δικαίωση για όλους εκείνους που με συνέπεια επί πολλές δεκαετίες οικοδόμησαν αυτή τη στρατηγική και επέτυχαν την ένταξη στην ευρωπαϊκή τότε κοινότητα. Είναι πράγματι αληθές ότι η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η περίφημη Ο.Ν.Ε. αποτελεί μονόδρομο και χαίρομαι που το ακούω από τα πρωθυπουργικά χείλη. Όμως κρίσιμο ερώτημα είναι πώς οδεύουμε σ αυτόν τον μονόδρομο;

Και εδώ θα ήθελα εκ προοιμίου να θέσω τρεις παραμέτρους: Η πρώτη είναι πηγαίνουμε σ αυτόν τον μονόδρομο με συγκροτημένη εθνική στρατηγική που κινητοποιεί τις δυνάμεις του Έθνους, οδηγεί στην πραγματική σύγκλιση ή μας αρκεί ο ρόλος του καταϊδρωμένου ουραγού; Η δεύτερη παράμετρος έχει να κάνει με την ταχύτητα. Απελευθερώνουμε τις δημιουργικές δυνάμεις που υπάρχουν; Σπρώχνουμε τη χώρα μας να απογειωθεί και να παίξει το ρόλο του ισότιμου, ίσως και του πρωτοπόρου ή αρκούμαστε στην προσπάθεια της πενιχρής ονομαστικής σύγκλισης;

Και η τρίτη παράμετρος που έχει αναμφίβολα σχέση με τα δύο προηγούμενα αναφέρεται στο σημείο αφετηρίας, στο σημείο εκκίνησης.

δηλ βελίδα 3
γίνεται η
παραδοχή via
των
καταβλητών
20 1993

Γιατί βεβαίως δεν είμαστε εδώ για να ασχολούμαστε με το παρελθόν -και τελευταίος από όλους εγώ θα το έκανα ή θα το επέλεγα αυτό- όμως οφείλουμε για να ξέρουμε πού πηγαίνουμε και να προδιαγράψουμε τη μελλοντική μας πορεία να κάνουμε αποτίμηση, τουλάχιστον, της ευρωπαϊκής μας μέχρι σήμερα πορείας. Δεκαεφτά χρόνια είμαστε στην Ευρωπαϊκή, τότε Κοινότητα, σήμερα Ένωση και η αποτίμηση -το λέω επιεικώς- κάθε άλλο παρά ικανοποιητική. Κυρίως είναι δε η πρώτη δεκαετία της συμμετοχής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεκαετία όπου η Ελλάδα έχοντας τότε επιτύχει την κορυφαία επιτυχία της μεταπολεμικής της ιστορίας αντί να αξιοποιήσει ως εφελτήριο αυτήν, έκανε ακριβώς το αντίθετο. Δημιούργησε τεράστια ελλείμματα, φορτώθηκε ένα δυσβάσταχτο χρέος, δημιούργησε ένα αδηφάγο, σπάταλο και αντιπαραγωγικό δημόσιο τομέα, επέτρεψε να εμπεδωθεί κλίμα αποεπενδυτικό στη χώρα, οι ρυθμοί ανάπτυξης -όταν υπήρχαν- ήταν κάτω από το μισό του μέσου όρου του ευρωπαϊκού, με αποτέλεσμα να υπάρχει διαρκής απόκλιση, να κατασπαταληθούν με κομματικά κριτήρια οι σημαντικοί πόροι εισροής από την Ευρωπαϊκή Ένωση και, βέβαια, διαπίστωση καθόλου κολακευτική, παρ' ότι με σημαντική χρονική υστέρηση εισήλθαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση άλλες χώρες -που μάλιστα και από πλευράς μεγέθους και οικονομικών επιδόσεων συχνά-πυκνά συγκρίνονται με την Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, εν μέρει και η Ισπανία- να επιτύχουν πολύ σημαντικές επιδόσεις σε αντίθεση με τη δική μας περίπτωση.

Και το ερώτημα είναι ποιος κυβερνούσε όλα αυτά τα χρόνια; Στο 80% αυτού του χρόνου κυβερνούσε το σημερινό κυβερνητικό κόμμα. Δεν το λέω για να κάνουμε αποτίμηση ευθυνών. Είναι γνωστά αυτά σε όλους. Το λέω διότι σήμερα ακούσαμε από τα πρωθυπουργικά χείλη ότι πρέπει να είμαστε λίγο - πολύ υπερήφανοι γιατί είμαστε ουραγοί και τελευταίοι μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και ακούσαμε -λες και έχουμε μπροστά μας μια νεοφώτιστη, νεοεκλεγείσα Κυβέρνηση- τη ναπαρίθμηση πολλών, όχι κατ' ανάγκην εσφαλμένων, εξαγγελιών και επιλογών που πρέπει να γίνουν.

Θα έρθω, ίσως, με μεγαλύτερη λεπτομέρεια σε λίγα λεπτά, αλλά αξίζει μια εκ προοιμίου παρατήρηση. Αν όλα αυτά, ορισμένα εκ των οποίων είναι σωστά, πράγματι τα εννοείτε, γιατί επιλέξατε μετά από δεκατρία χρόνια, συνολικά, παρουσίας στην Κυβέρνηση να τα εξαγγείλετε τώρα -και λέω εξαγγείλετε, γιατί εάν θα τα πράξετε υπάρχουν τεράστια ερωτηματικά.

Είναι βέβαιο επίσης ότι την περίοδο 90 - 93 κατεβλήθη σημαντική προσπάθεια να αναστραφεί αυτή η παρασκηνιακή πορεία -με λάθη και αδυναμίες, αναμφισβήτητα- αλλά που δεν ολοκληρώθηκε ποτέ με ιστορικά καταγεγραμμένα και σωστά γεγονότα.

Και ερχόμαστε στο πιο ενδιαφέρον ίσως σημείο αυτής της σύντομης αναδρομής. Μετά το 93 βλέπουμε αυτό στο οποίο θα έδινά τον τίτλο,

μια συγκροτημένη επιχείρηση αλλαγής πορείας του ΠΑΣΟΚ. Βέβαια, τα αίτια είναι γνωστά, αφενός μεν η κατάρρευση των ιδεολογικών και των πρακτικά πολιτικών επιλογών που υπεράσπιζε και προωθούσε τα προηγούμενα χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεύτερον, ο κίνδυνος της οριστικής περιθωριοποίησης ακόμη και της χρεοκοπίας της χώρας και τρίτον, οι δεδομένες πια δεσμεύσεις της χώρας, με την Συνθήκη του Μάαστριχ.

Τα λέω αυτά γιατί υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ερωτηματικό κατά πόσον και οι όποιες, κακώς εφαρμοζόμενες επιλογές της σημερινής πολιτικής, είναι αποτέλεσμα πραγματικά επιλογής, συνειδητής επιλογής, ή είναι απλώς η εξ ανάγκης διολίσθηση σε αυτές. Όμως αυτή η προσπάθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει μια δομική αδυναμία. Αδυναμία αναξιοπιστίας. Γιατί θα περίμενε κανείς ότι όταν υπάρχει τέτοια διαμετρική μεταβολή σε πορεία πλεύσης, κάποιος ή κάποιοι πρέπει να εξηγήσουν γιατί, έστω και με διακριτικότητα να ασκήσουν αυτή τη στοιχειώδη προϋπόθεση της αξιοπιστίας, που είναι η αυτοκριτική. Όμως στο ζήτημα της αξιοπιστίας, επιτρέψτε μου να δηλώσω πως επιχειρήθηκε ή επιχειρείται αυτή η αλλαγή πορείας; Εν πολλοίς με τα ίδια πρόσωπα. Για τους ίδιους και τα ίδια βασικά στελέχη των προηγούμενων κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, θα μπορούσε κανείς να πει ότι πρόκειται για ένα καλοστημένο χορό μεταμφιεσμένων. Οι ίδιοι στρατηγοί που μας οδήγησαν στην ήττα, στην παρακμή είναι εκείνοι που σήμερα μας υπόσχονται ότι θα μας οδηγήσουν στη θεραπεία των πολλαπλών δεινών που έχει η Οικονομία και η πατρίδα μας. Καιμάλιστα η αξιοπιστία αυτή πλήττεται ακόμα περισσότερο όταν ακόμα και στις πολύ πιο πρόσφατες εξελίξεις, υπάρχει προφανής αναντιστοιχία μεταξύ των όσων επαγγέλλεται η κυβέρνηση, υπόσχεται η κυβέρνηση προεκλογικά και εκείνων που πράττει μετεκλογικά.

Έρχομαι όμως τώρα στην πολιτική που εφαρμόζεται σήμερα. Και να ξεκαθαρίσω ευθύς εξ αρχής ότι στην ουσία συνίσταται σε δυο σκέλη, σε δυο παράγοντες. Το πρώτο που έχει να κάνει με το δημοσιονομικό κομμάτι με τη διαρκή και αυξανόμενη φορολογική συμπίεση. Το δεύτερο που έχει να κάνει με την αντιπληθωριστική διάσταση στηρίζεται κυρίως στη συναλλαγματική πολιτική. Εμείς δεν αρνούμεθα ότι και τα δυο αυτά είναι εργαλεία, όμως έχουμε πολύ σοβαρές αντιρρήσεις όταν αποκλειστικά στηρίζεται η πολιτική σ αυτές τις δυο προσεγγίσεις. Δηλαδή το μίγμα της πολιτικής, η δοσολογία της οικονομικής πολιτικής είναι εσφαλμένη. Απόδειξη ότι και τα δυο έχουν εξαντλήσει τα «περιθώρια προσφοράς τους» στην υπόθεση και στις υποθέσεις που καλούνται να εξυπηρετήσουν. Στο μεν δημοσιονομικό σκέλος παρά την αύξηση φόρων, παρά την επιβολή νέων φόρων μετά τις εκλογές, έστω και αν υπήρχε πρωθυπουργική δέσμευση ότι δεν θα επιβληθούν νέοι φόροι, είναι φανερό ότι έχουμε μια πολύ σημαντική υστέρηση εσόδων. Σε ότι αφορά το δεύτερο σκέλος το αντιπληθωριστικό, το γεγονός ότι δεν

ενισχύεται με άλλες πολιτικές που έχουν κυρίως σχέση με τα διαρθρωτικά τα τεράστια διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας, είναι φανερό πλέον ότι πλήττεται ευθέως η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Απόδειξη, η δραματική αύξηση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Ένα απλό στοιχείο αναφέρω γιατί δεν είναι πρόθεση μου να σας ταλαιπωρήσω με πάρα πολλούς αριθμούς. Το 1986 η εισροή συναλλάγματος από εξαγωγές κάλυπτε το 44% των εισαγωγών. Το 1996 μένει στο 24%. Έρχομαι όμως στο μέτωπο του πληθωρισμού. Είναι πράγματι θετικό γεγονός η κάμψη, η υποχώρησή του. Όμως από το σημείο αυτό, μέχρι του σημείου ο πληθωρισμός να αποτελεί αντικείμενο καυχησιολογίας υπάρχει τεράστια απόσταση. Και εξηγούμαι: Πριν απ' όλα η όποια βελτίωση να αντιμετωπιστεί στο γενικότερο συγκριτικό πλαίσιο δεν επιτρέπει ούτε επανάπαυση ούτε πανηγυρισμούς. Εξακολουθεί να είναι υπερδιπλάσιος του κοινοτικού μας χώρου και το δεύτερο πολύ σημαντικό και αυτό κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι στηρίχθηκε στη συγκεκριμένη κυρίως συναλλαγματική πολιτική και στην τιμολογιακή πολιτική σε σχέση με τις ΔΕΚΟ, αλλά δεν στηρίχθηκε ούτε σε αύξηση της παραγωγικότητας, ούτε σε μείωση του κόστους παραγωγής, που σημαίνει ότι είναι πεπερασμένα πλέον τα οφέλη και οι προσδοκίες από την εφαρμοζόμενη πολιτική και θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να υπάρξει περαιτέρω αποκλιμάκωση, εάν δεν αλλάξει τουλάχιστον η δοσολογία της πολιτικής που εφαρμόζεται. Έρχομαι τώρα στα κατ'εξοχήν δημοσιονομικά στο έλλειμμα. Ακούσαμε ότι από 9,2% του ΑΕΠ του '95 υποχώρησε στο 7,4% του ΑΕΠ. Έρχεται όμως έκθεση, η ετήσια έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, και μας βγάζει μια πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ των εθνικολογιστικών στοιχείων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και εκείνων που παραθέτει η συγκεκριμένη έκθεση. Διαφορά η οποία προσεγγίζει τα 900 δισ. δρχ. Βεβαίως μπορεί κάποιος να ισχυριστούν ότι είναι, όχι σπάνιο φαινόμενο να αποκλίνουν τα εθνικολογιστικά από τα ταμειακά ή από τα δημοσιονομικά στοιχεία. Πράγματι, με μία διαφορά. Συνήθως κατά το παρελθόν, εκείνα που εμφάνιζαν μεγαλύτερη απόκλιση ήταν τα εθνικολογιστικά, ενώ τώρα έγινε ακριβώς το ανάποδο. Και επιχειρεί, επιχειρείται στην έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, εν μέρει τουλάχιστον να καλυφθεί και να δικαιολογηθεί το φαινόμενο. Αλλά και με αυτή την προσπάθεια που κυρίως συνίσταται είτε σε διαφορετικές τεχνικές, είτε εν μέρει και σε αποκάλυψη γνωστών τρικ και τεχνασμάτων μεταφορών σε άλλα έτη, δικαιολογούνται περίπου τα μισά. Εάν τα συγκεκριμένα στοιχεία ληφθούν υπόψη σημαίνει ότι το έλλειμμα ήταν μεγαλύτερο από εκείνο του '95. Το λέω αυτό γιατί θα πρέπει να καταδειχθεί και να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη ότι όποια προσπάθεια καταβάλλεται, πρέπει να καταστεί πολύ περισσότερο αποτελεσματική. Και αν μεν όλη η αγωνία είναι να κτίσουμε ή να δημιουργήσουμε

κάποιες εντυπώσεις σε τρίτους συνήθως εξωτερικούς παρατηρητές αυτο δεν αρκεί για να αλλάξει μια πραγματικότητα, δεν είναι τόσο πρόδηλη ως επιχειρείται να παρουσιαστεί.

Έρχομαι τώρα, στο καίριο σημείο που αποτελεί ίσως και μια από τις κομβικές διαφωνίες μας με την ακολουθούμενη κυβερνητική πολιτική. Εθνικό εισόδημα, εγχώριο προϊόν. Πριν από όλα οφείλω να τονίσω ότι όποια άνοδος πάρα πολύ απέχει από το να είναι εκείνη που οδηγεί σε πραγματική σύγκλιση. Και το λέω αυτό όχι μόνο διότι η απόσταση που έχει να καλυφθεί μετά από τόσα χρόνια πραγματικής απόκλισης είναι τεράστια αλλά και διότι σύμφωνα με πρόσφατη, της περυσινής χρονιάς, μελέτη επιστημονική που έχει εκδοθεί μάλιστα από το IOBE έχει καταδειχθεί, ότι θα χρειαστεί η Ελλάδα να αναπτύσσεται με ρυθμό 5% το χρόνο για να πετύχει σε 20 χρόνια πραγματική σύγκριση σε επίπεδο 80% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου, με υπόθεση εργασίας ότι η υπόλοιπη Ευρώπη θα αυξάνεται με 2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο ετησίως.

Έχει όμως ακόμη μεγαλύτερη σημασία ίσως η παρατήρηση ότι και αυτή η όποια αύξηση δεν συνιστά στην ουσία βελτιωμένη απόδοση του πραγματικού παραγωγικού ιστού της οικονομίας. Άλλωστε ελέγχθη προ ολίγων λεπτών, ότι έχει κυρίως να κάνει με την αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας, έχει να κάνει με την απορρόφηση πόρων από το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, θα έρθω ξανά σε αυτό, και βέβαια αγνωώ αυτή τη στιγμή τι σημαίνει δραστηριότητα των υπηρεσιών, κυρίως των δημοσίων. Αντιθέτως ο πραγματικός παραγωγικός ιστός της χώρας εξακολουθεί να πλήττεται επικίνδυνα.

Εν συντομία κάποιες παρατηρήσεις: Αγροτική παραγωγή. Υποχώρησε το '95 κατά 2,4% και το '96 κατά 0,6%. Εθελουφλεί όποιος νομίζει ότι δεν υπάρχει, ή ότι μπορεί να καλυφθεί με εύκολους εξωραϊσμούς και ωραιολογίες το σοβαρότατο πρόβλημα της αγροτικής παραγωγής στην χώρα. Και όχι μόνο εθελουφλεί σε ότι αφορά τα οικονομικά αλλά παίζει «εν ου παικτοίς» και με πρόβλημα τεραστίων κοινωνικών διαστάσεων κυρίως στην προοπτική του που έχει να κάνει με τον φόβο, την πιθανότητα ερήμωσης περιοχών της χώρας ή και μαζικής ανεργίας. Θέλω μια και βρίσκομαι στο θέμα αυτό να σας πώ κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν πιστεύω ούτε συμφωνώ με δυναμικούς τρόπους διεκδίκησης των όποιων αιτημάτων. Άλλωστε είναι μάλλον του κυβερνητικού χώρου διδασκαλίες προς διάφορες κατηγορίες πολιτών.

Όμως η παραδοχή αυτή, η παρατήρηση αυτή, δεν μπορεί να οδηγεί στο άλλο άκρο, στο άκρο δηλαδή που λέει ότι δεν συνδιαλέγομαι με κανέναν, δεν λαμβάνω κανένα υπόψη μου, και κρυπτόμενος πίσω από μια σοβαροφανή αδιαλλαξία αφήνω το πρόβλημα να διογκώνεται. Μα θα το βρούμε μπροστά μας το πρόβλημα. Η βιομηχανική παραγωγή, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κυμαίνεται περίπου στα ύψη του 1980.

Σε πολλές δε, περιοχές της χώρας τυχαίνει μάλιστα ορισμένες να ναι εθνικά χρησιμότητες, Θράκη για παράδειγμα, Ήπειρος για παράδειγμα,

υπάρχει πλέον κινδυνός οριστικής απορρομηχανισής, με όλες τις τραγικές συνέπειες που αυτό έχει, ή μπορεί να έχει.

Τουρισμός: διετής συνεχής πτώση. Χάθηκαν περίπου 1,2 δις δολάρια από αυτή την υπόθεση. Τονίζω ότι μόνο από τον τουρισμό θα μπορούσε η Ελλάδα να έχει 1% αύξηση του εγχώριου προϊόντος κατ'έτος, και 1,5 % αύξηση της απασχόλησης κατ'έτος. Τι φταίει; Πολλά μπορούν να φταίνε, σίγουρα όμως η ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών, οι δυσλειτουργίες του κράτους κι η ακινησία του ΕΟΤ, έχουν να κάνουν με αυτή την παρακμιακή εικόνα.

Ναυτιλία: είναι γνωστό και μάλιστα κυρίως από κυβερνητική απραξία, ότι σωρεύονται ζημίες στην Ελληνική ναυτιλία, ότι έχουμε απώλεια και μάλιστα αυξανόμενη σημαίων από τον ελληνικό στόλο, ότι αυξάνεται η ανεργία στο επάγγελμα και ότι βέβαια επιδεινώνεται η ήδη δραματική κατάσταση του NAT.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις: είναι πλέον κοινοτοπία η παραδοχή ότι αποτελούν την ραχοκοκκαλιά της ανάπτυξης. Σε όλες τις κοινωνίες. Μάλιστα στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσφάτως έχει επισημανθεί και έχει εξακριβωθεί με στατιστικά στοιχεία ότι επτά στις δέκα νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται στο χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Και εδώ είναι στο έλεος του Θεού, για να μην πω είναι υπό διωγμόν. Αφού δεν τους εξασφαλίζετε ούτε εκείνα που τους υποσχεθήκατε προεκλογικά. Και συνεχίζετε έναν εξαιρετικά άδικο και ασφυκτικό τρόπο φορολόγησης γιατίι περισσότερες εξ αυτών.

Μιλούσαμε για επενδύσεις. Επενδύσεις που είναι αναγκαία προϋπόθεση για να μιλήσουμε για πραγματική ανάπτυξη. Αυτές βρίσκονται περίπου στο επίπεδο του 93. Δεκαδική, ούτε καν μία ποσοστιαία μονάδα δεν είναι η αύξηση. Και μια και βρισκόμαστε στο θέμα αυτό παρακαλώ δεχθείτε ένα στοιχείο από το «European Economy» του 1996 που σε σχέση με το δείκτη αποδοτικότητας των επενδύσεων αναφέρει, μεταξύ 93 και 96 : για την Ιρλανδία η αύξηση ήταν 30% του δείκτη αποδοτικότητας των επενδύσεων, για την Ισπανία ήταν 13%, για την Ελλάδα ήταν -3,2%. Και βέβαια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά οδηγούν σε αύξηση της ανεργίας, η οποία είναι ήδη σε δυσθεώρητα επίπεδα και οι προοπτικές- ουδείς επιθυμεί να είναι προάγγελος δεινών- οι προοπτικές πάντως είναι δυσοίωνες. Η ανεργία είναι ίσως η χειρότερη μορφή κοινωνικής αδικίας, περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.

Άκουσα πριν από λίγο τον Πρωθυπουργό να λέει, παραδεχόμενος ότι υπάρχει σημαντικό ποσοστό ανεργίας, είναι ένα θέμα που πρέπει να το προσέξουμε. Μα δεν αρκεί να το προσέξετε. Οφείλετε επιτέλους να αναλάβετε δράση. Και αυτό συσχετιζόμενο με το γεγονός ότι πολλά χρόνια είστε στην εξουσία, δεν δημιουργεί ιδιαίτερη προσδοκία πραγματικής προοπτικής. Είναι βέβαιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι σε ό,τι έχει σχέση με τον πραγματικό παραγωγικό ιστό της οικονομίας, οφείλουμε να κάνουμε μια συνολική και στην πράξη να

οικονομίας, οφείλουμε ως χώρα να σχεδιασούμε και στην πράξη να ενισχύσουμε και να τονώσουμε την παραγωγικότητα. Ούτε αρκούν, αλλά τελικά οδηγούν και σε αδιέξοδα, θέτουν σε κίνδυνο ακόμα και την πορεία προς την σύγκλιση, μπαλώματα ή διαχειριστικές λογικές. Πέρα όμως από τα πολύ σοβαρά ερωτηματικά αποτελεσματικότητας, που έχει η ακολουθούμενη πολιτική, επιμένω και θα επιμείνω στο ότι είναι τραγικά ελλειπτική. Γιατί δεν αγγίζει τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας. Βέβαια σήμερα ακούσαμε ότι αποτελούν και αυτά, ή κάποια απ αυτά, προτεραιότητα της Κυβέρνησης. Αλλά προτεραιότητα με τη λογική των «θα». Απλή υπόμνηση είναι ότι μετά από τόσα χρόνια «θα», είναι κουρασμένοι οι Έλληνες και οι Ελληνίδες από τα πολλά «θα» και περιμένουν πράξη και αποτέλεσμα.

Και θα θελα να τα επισημάνω γιατί συνιστούν και τα καθοριστικά σημεία της διαφορετικής προσέγγισής μας στο οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Το πρώτο έχει να κάνει με τα δημοσιονομικά. Εσείς επιμένετε να προσπαθείτε να αυξήσετε τα φορολογικά έσοδα. Και παρά τα λόγια στην πράξη αποδεικνύει ότι αδιαφορείτε ή, πάντως, πλημμελώς ενδιαφέρεστε για την αύξηση των δαπανών. Αποτέλεσμα: Αφ ενός μεν καθομολογείτε, εμμέσως πλην σαφώς, ότι στερείται η χώρα ικανού φοροεισπρακτικού μηχανισμού. Μοιραία αυτό οδηγεί σε άδικες επιλογές. Δεν μπορεί να συλληφθεί η φοροδιαφυγή, παρά τις επανειλημμένες διαβεβαιώσεις και εξαγγελίες, δεν γνωρίζει κανείς γιατί είναι τελματωμένο ακόμα το πρόγραμμα μηχανοργάνωσης του Υπουργείου Οικονομικών, γίνονται κάθε τόσο χαριστικές ρυθμίσεις που στην ουσία δεν είναι τίποτε άλλο παρά επιβράβευση των ασυνεπών και τιμωρία των συνεπών φορολογουμένων. Είναι επίσης άδικο το να επιβάλλεται έμμεση φορολογία ειδικά στους εργαζόμενους από τη μη τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας και βέβαια παρ όλα αυτά να έχετε, και, υστέρηση εσόδων που ούτε κατά κάποιες προσεγγίσεις μπορεί και να ξεπεράσουν τα 400 δισ. το 1997.

Αντίθετα σε σχέση με την αύξηση των δαπανών αρκεί ένα μόνο στοιχείο να αναφερθεί: Το 1995 είχαμε 7,6% αύξηση των δημοσίων δαπανών. Το 1996 είχαμε 9,8% αύξηση των δημοσίων δαπανών. Εάν δεν το δούμε στην, ίσως, πονηρότερη προσέγγιση και αναφέρομαι στις δαπάνες προσωπικού στο δημόσιο τομέα που από 13% του 95 να φθάνουμε τελικώς στο 19,3% το 1996. Θα μου πείτε προεκλογική χρονιά ήταν. Με τις παραδοχές που δυστυχώς έχουμε φθάσει να κάνουμε σε αυτή τη χώρα, τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι είναι στρεβλή και ανισόρροπη η προσέγγιση στο δημοσιονομικό πρόβλημα.

Το δεύτερο διαρθρωτικό ζήτημα έχει να κάνει με το ρόλο του κράτους στην οικονομία. Και σπεύδω να σας πω ότι δεν είναι ούτε νεωτερισμός, ούτε πρωτοτυπία το να επαναλάβω ενώπιόν σας ότι το κράτος βιομήχανος, βιοτέχνης, έμπορος ή γεωργός απέτυχε σε παγκόσμιο επίπεδο. Το κατάλαβαν οι μεν δυτικοί πολύ πριν από μας, δυστυχώς, πάντως και φαίνεται ότι το έχουν καταλάβει και οι δε ανατολικοί πριν

φανήκε και φαίνεται ότι το έχουν καταλάβει και οι σε ανατολική πριν από μας.

Ας πάρω δυο - τρία ξεχωριστά κομμάτια του ρόλου του κράτους στην οικονομία. ΔΕΚΟ: Συσσωρευμένο χρέος 2,6 τρισεκατομμύρια με εγγύηση του δημοσίου. Άρα με τον κίνδυνο να επιπέσει επί των κεφαλών των Ελλήνων φορολογουμένων. Λίγες παρατηρήσεις για μερικές εξ αυτών. Ολυμπιακή Αεροπορία: Ρύθμιση των χρεών προ τριετίας περίπου, με το περίφημο πρόγραμμα εξυγίανσης περίπου 600 δισεκατομμυρίων. Το πρόγραμμα καθυστερεί και αποκλίνει, τελειώνει το Δεκέμβριο και έρχεται και η Μακίνσι πριν από λίγες μέρες η οποία προβλέπει ότι η Ολυμπιακή δεν έχει περιθώρια αντοχής πέρα από δύο ή τρία χρόνια. ΟΣΕ: Χρέος άνω των 500 δισεκατομμυρίων. Το άγος των αστικών συγκοινωνιών. ΟΑΣΑ: Ρύθμιση 700, περίπου, δισεκατομμυρίων. ΕΛΤΑ: 100 δισεκατομμύρια το χρέος.

Τα λέω αυτά όχι για να κάνουμε περιήγηση σε όλα τα αρρωστημένα φαινόμενα της ελληνικής οικονομίας που έχει κυρίως σχέση με το δημόσιο τομέα. Τα λέω διότι οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι αυτή είναι δραματική κατάσταση και συνιστά: Πρώτον, διασπάθιση του δημοσίου χρήματος. Δεύτερον, στέρηση της πραγματικής οικονομίας από υγιείς πόρους. Τρίτον, παρ όλα αυτά, εξακολουθούν να προσφέρονται, συνήθως, κακές υπηρεσίες και τέταρτον σημαίνουν περιφρόνηση προς τον φορολογούμενο. Και βέβαια σημαίνουν ότι οι προτεραιότητες του στησίματος, της εκτροφής και σήμερα πια της συντήρησης του κομματικού κράτους, όχι απλώς δεν εξέλειπαν, αλλά ζουν και βασιλεύουν.

Ψηφίστηκε νόμος για τις ΔΕΚΟ, για μάντζερς, για την μετατροπή τους σε Ανώνυμες Εταιρείες, παρά αυτά που ακούστηκαν σήμερα, μέχρι στιγμής εμείς βλέπουμε να είναι ανενεργός. Ψηφίστηκε νόμος για τις δημόσιες δαπάνες. Πού είδατε εσείς την εφαρμογή του; Ο Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων λειτουργεί από το 1983. Συσσωρευμένο χρέος 600 δισ. Απολογιστική ζημιά, μόνο για το 96, 100 δισ. Οι μισές σχεδόν από τις προβληματικές βρίσκονται υπό εκκαθάριση μια δεκαετία. Και τα ναυπηγεία Σκαρμαγκά με βαρύτατη ευθύνη συνολικά των Κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, αλλά και των, κατά περίοδο, Υπουργών Βιομηχανίας επιβαρύνουν τον Έλληνα φορολογούμενο με 140 δισ. το οποίο αυξάνεται κάθε μήνα περίπου κατά 1,5 δισ. Πραγματικότητα των κρατικών τραπεζών: Με μελέτη του IOBE, τα στοιχεία βέβαια φθάνουν μόνο μέχρι το 95, την περίοδο 92 και 95 υπάρχει αύξηση των προσλήψεων στις κρατικές τράπεζες κατά τρεις, περίπου, χιλιάδες. Λίγο πάνω από τρεις χιλιάδες. Είναι πράγματι κρίμα ότι δεν έχουμε τα στοιχεία για το 96 που ήταν και προεκλογική χρονιά.

Το λειτουργικό κόστος τους είναι δυσβάσταχτο. Μόλις χθες σε κυριακάτικη εφημερίδα, ο έγκριτος οικονομικός δημοσιογράφος Νίκος Νικολάου, έγραφε ότι οι δαπάνες του προσωπικού επί των ακαθαρσιών εσόδων για το 1995 ήταν νύnow στο 60% για τις κρατικές νύnow στο 20%

για τις ιδιωτικές. Ορθώς καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτό είναι το πελατειακό κράτος. Οι διοικητικές δαπάνες των κρατικών τραπεζών αυξήθηκαν κατά 30% μέσα στο 1996.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποιος είναι ο πραγματικός ρόλος του κράτους; Πριν απ όλα είναι ρυθμιστικός. Ξεκαθαρίζει τους κανόνες του παιχνιδιού. Κυριότερα όμως είναι εποπτικός και ελεγκτικός. Επιτηρεί και επιβάλλει την τήρησή τους. Αυτό που δεν γίνεται σήμερα, δηλαδή. Στην πολυπραγμοσύνη του δεν μπορεί να κάνει τα στοιχειώδη που είναι η πραγματική του ευθύνη και αρμοδιότητα. Όταν σκάνε σκάνδαλα, είτε πριν από αρκετούς μήνες στο Χρηματιστήριο, είτε λίγο πιο πρόσφατα σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, ας μην έχει κανένας αμφιβολία ότι αυτά σχετίζονται άμεσα με το πλημμελή, ανύπαρκτο έλεγχο που ασκεί ή δεν ασκεί το κράτος. Υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανάγκη - και εδώ έχουμε μια πολύ σημαντική διαφορά μεταξύ μας - ενός πραγματικά ρωμαλέου προγράμματος αποκρατικοποιήσεων. Όχι στη λογική της συλλογής εσόδων για να καλύψουν δημοσιονομικές τρύπες. Αλλά με κριτήριο την αύξηση της παραγωγικότητας, την απελευθέρωση πόρων για πραγματικές παραγωγικές επενδύσεις, την ενθάρρυνση των δημιουργικών δυνάμεων και την καταπολέμηση του κομματικού φαινομένου. Βασική παραδοχή σε αυτή την επιλογή είναι ότι μόνο τα φυσικά μονοπώλια δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αποκρατικοποίησης. Έρχομαι στο τρίτο διαρθρωτικό που είναι η δημόσια διοίκηση με τη στενότερη έννοια του όρου. Τι θέλουμε να βρούμε; Παρά τον περίφημο «νόμο Πεπονή», παρά τις κατά καιρούς δεσμεύσεις, παρά τις περίφημες αναλογίες 1 στους 3 ή 1 στους 5, υπάρχει αύξηση των απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα το 95 κατά 1,4% και το 96 κατά 2,5%. Και υπάρχουν πολλές παραδοχές και ομολογίες κυβερνητικών στελεχών για την καταστρατήγηση του ίδιου του νόμου. Πέραν του ότι μεγάλο κομμάτι του ευρύτερου δημόσιου τομέα εξακολουθεί να μην καλύπτεται από τον συγκεκριμένο νόμο. Πρόσφατα μάλιστα έκθεση του Υφυπουργού Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, ανέφερε παράνομες προσλήψεις σε 17 οργανισμούς. Πέραν όμως από το ζήτημα των προσλήψεων άλλο φαινόμενο στη Δημόσια Διοίκηση εκτεταμένο είναι η αδιαφάνεια και η ατιμωρησία. Για την αδιαφάνεια αρκεί να υπενθυμίσω τον περίφημο νόμο για την ανάθεση των έργων, όπου φθάσαμε στο σημείο ο τεσσαρακοστός μειοδότης να πάρει το έργο. Και στην ατιμωρησία είναι συχνό το φαινόμενο να ακούμε κυβερνητικά χείλη να καταγγέλλουν ατασθαλίες, κακοδιαχείριση ακόμα και παράνομες πράξεις. Το ερώτημα όμως που υπάρχει: Τιμωρήθηκε ποτέ κανένας; Απολύθηκε ποτέ κανένας; Βέβαια δεν θα επανέλθω στο φαινόμενο της σπατάλης, έχω πει αρκετά για αυτό, νομίζω ότι εκεί τουλάχιστον κανένας δεν μπορεί να έχει αντίρρηση. Απλώς δεν μπορώ να ξεφύγω από τον πειρασμό να πω κάτι για το Ίδρυμα των Παλιννοστούντων. Μόνο το ρόλο για τον οποίο δημιουργήθηκε δεν έχει εξυπηρετήσει η

υπόθεση. Από τα 3,5 δισ. της επιχορήγησης του τα 2,5 δισ. πηγαίνουν για μισθοδοσία. Και βέβαια αποτελεί πράγματι σημείο πολύ σοβαρού προβληματισμού, πως είναι δυνατόν η ελληνική κοινωνία να περπατήσει, να προχωρήσει και μάλιστα όπως θα θέλαμε να οραματιζόμαστε να τρέξει στον 21ο αιώνα εάν δεν γίνει κάτι δραστικά στην γραφειοκρατία της δημόσιας διοίκησης, με τις καθυστερήσεις της, τις πολλαπλές και αλληλοεπικαλυπτόμενες διατυπώσεις της και την άνιση μεταχείριση που συχνά επιβάλλει. Ας σκεφθεί κανείς μόνο ότι ο επίδοξος επενδυτής ειδικά αν δεν έχει το προνόμιο να κατοικεί στο λεκανοπέδιο, υποβάλλεται σε τέτοιες ταλαιπωρίες απώλεια χρόνου, διατυπώσεις και έξοδα που τελικά πολύ συχνά, πράγματι να αναρωτιέται αν αξίζει εκ των προτέρων να σχεδιάσει και να φιλοδοξήσει να επενδύσει σε όποια κατεύθυνση.

Θα έλεγα μάλιστα ότι εδώ είναι ίσως η κατάλληλη ευκαιρία για να πούμε -έχει ειπωθεί και άλλοτε- ότι επιτέλους αν θέλει να διεκδικήσει φερεγγυότητα το δημόσιο, το κράτος, θα πρέπει να δεχθεί τον συμψηφισμό των χρεών του με τους ηγέτες του.

Είναι λοιπόν μεγάλη ανάγκη να γίνει πράξη μια θαρραλέα ρυθμιστική μεταρρύθμιση και απελευθέρωση που ακυρώνει σήμερα ειδικά τις παραγωγικές και δημιουργικές δυνάμεις του τόπου. Αλλά αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να αλλάξει και ο τρόπος λειτουργίας μέσα στη διοίκηση. Με άλλα λόγια χρειάζονται κίνητρα απόδοσης, χρειάζεται αξιολόγηση, όλα εκείνα δηλαδή τα οποία οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ κατήργησαν και έρχονται σήμερα, βέβαια οψίμως και χωρίς να τα ομολογούν ορισμένες εξ αυτών να τα επανεισαγάγουν. Αποτελεί ίσως ειρωνεία ότι 17 χρόνια μετά έχει αναγγελθεί ότι θα επανασυσταθεί ο βαθμός του Γενικού Διευθυντή στο δημόσιο.

Έρχομαι στο τέταρτο θέμα που έχει να κάνει με το δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Ακούστηκαν κάποια αισιόδοξα, όμως ακόμα και με τον τρόπο που διατυπώθηκαν στην ουσία η ομολογία ήταν φανερά της τρομακτικής υστέρησης για την πρώτη ζετία, δηλαδή για το μισό του Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πριν μπω στην ουσία της σημερινής μου εισήγησης θα ήθελα απλώς να κάνω μια μνεία για την ημέρα τη σημερινή που είναι η επέτειος -ημέρα μνήμης- για τη γενοκτονία των συμπατριωτών μας Ποντίων και μαζί με την υπόμνηση αυτή να πω ότι, τουλάχιστον, από τη δική μας πλευρά -θέλω να πιστεύω από όλους τους Έλληνες- θα μείνει παρακαταθήκη στη συλλογική εθνική μας συνείδηση η θυσία που υπέστησαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μας είναι πράγματι ευχάριστο στη Νέα Δημοκρατία, όχι απλώς να βλέπουμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτικών δυνάμεων, σίγουρα πάντως, η επίσημη έκφραση της ηγεσίας του συμπολιτευόμενου κόμματος όχι απλώς έχει εδώ και αρκετό καιρό προσχωρήσει στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό, αλλά οφείλω να εξομολογηθώ ότι μας χαροποιεί και με

χαροποιεί ιδιαίτερα η προσπάθεια πλειοδοσίας που καταβάλλεται σε σχέση με την άποψη της Νέας Δημοκρατίας στο θέμα αυτό. Και δεν το λέω σκωπτικά. Το λέω πράγματι επιχαίρων διότι αυτό σημαίνει ότι αυτή η μεγάλη επιλογή, η ιστορική στρατηγική επιλογή είναι χωρίς επιστροφή. Και αυτό αποτελεί τη μεγαλύτερη δικαίωση για όλους εκείνους που με συνέπεια επί πολλές δεκαετίες οικοδόμησαν αυτή τη στρατηγική και επέτυχαν την ένταξη στην ευρωπαϊκή τότε κοινότητα. Είναι πράγματι αληθές ότι η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η περίφημη Ο.Ν.Ε. αποτελεί μονόδρομο και χαίρομαι που το ακούω από τα πρωθυπουργικά χείλη. Όμως κρίσιμο ερώτημα είναι πώς οδεύουμε σ αυτόν τον μονόδρομο;

Και εδώ θα ήθελα εκ προοιμίου να θέσω τρεις παραμέτρους: Η πρώτη είναι πηγαίνουμε σ αυτόν τον μονόδρομο με συγκροτημένη εθνική στρατηγική που κινητοποιεί τις δυνάμεις του Έθνους, οδηγεί στην πραγματική σύγκλιση ή μας αρκεί ο ρόλος του καταϊδρωμένου ουραγού; Η δεύτερη παράμετρος έχει να κάνει με την ταχύτητα. Απελευθερώνουμε τις δημιουργικές δυνάμεις που υπάρχουν; Σπρώχνουμε τη χώρα μας να απογειωθεί και να παίξει το ρόλο του ισότιμου, ίσως και του πρωτοπόρου ή αρκούμαστε στην προσπάθεια της πενιχρής ονομαστικής σύγκλισης;

Και η τρίτη παράμετρος που έχει αναμφίβολα σχέση με τα δύο προηγούμενα αναφέρεται στο σημείο αφετηρίας, στο σημείο εκκίνησης. Γιατί βεβαίως δεν είμαστε εδώ για να ασχολούμαστε με το παρελθόν -και τελευταίος από όλους εγώ θα το έκανα ή θα το επέλεγα αυτό- όμως οφείλουμε για να ξέρουμε πού πηγαίνουμε και να προδιαγράψουμε τη μελλοντική μας πορεία να κάνουμε αποτίμηση, τουλάχιστον, της ευρωπαϊκής μας μέχρι σήμερα πορείας. Δεκαεφτά χρόνια είμαστε στην Ευρωπαϊκή, τότε Κοινότητα, σήμερα Ένωση και η αποτίμηση -το λέω επιεικώς- κάθε άλλο παρά ικανοποιητική. Κυρίως είναι δε η πρώτη δεκαετία της συμμετοχής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεκαετία όπου η Ελλάδα έχοντας τότε επιτύχει την κορυφαία επιτυχία της μεταπολεμικής της ιστορίας αντί να αξιοποιήσει ως εφελτήριο αυτήν, έκανε ακριβώς το αντίθετο. Δημιούργησε τεράστια ελλείμματα, φορτώθηκε ένα δυσβάσταχτο χρέος, δημιούργησε ένα αδηφάγο, σπάταλο και αντιπαραγωγικό δημόσιο τομέα, επέτρεψε να εμπεδωθεί κλίμα αποεπενδυτικό στη χώρα, οι ρυθμοί ανάπτυξης -όταν υπήρχαν- ήταν κάτω από το μισό του μέσου όρου του ευρωπαϊκού, με αποτέλεσμα να υπάρχει διαρκής απόκλιση, να κατασπαταληθούν με κομματικά κριτήρια οι σημαντικοί πόροι εισροής από την Ευρωπαϊκή Ένωση και, βέβαια, διαπίστωση καθόλου κολακευτική, παρ ότι με σημαντική χρονική υστέρηση εισήλθαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση άλλες χώρες -που μάλιστα και από πλευράς μεγέθους και οικονομικών επιδόσεων συχνά-πυκνά συγκρίνονται με την Ελλάδα, Πορτογαλία, Ιρλανδία, εν μέρει και η Ισπανία- να επιτύχουν πολύ σημαντικές επιδόσεις σε αντίθεση με τη

δική μας περίπτωση.

Και το ερώτημα είναι ποιος κυβερνούσε όλα αυτά τα χρόνια; Στο 80% αυτού του χρόνου κυβερνούσε το σημερινό κυβερνητικό κόμμα. Δεν το λέω για να κάνουμε αποτίμηση ευθυνών. Είναι γνωστά αυτά σε όλους. Το λέω διότι σήμερα ακούσαμε από τα πρωθυπουργικά χείλη ότι πρέπει να είμαστε λίγο - πολύ υπερήφανοι γιατί είμαστε ουραγοί καιτελευταίοι μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και ακούσαμε -λες και έχουμε μπροστά μας μια νεοφώτιστη, νεοεκλεγείσα Κυβέρνηση-τηναπαρίθμηση πολλών, όχι κατ'ανάγκην εσφαλμένων, εξαγγελιών και επιλογών που πρέπει να γίνουν

Θα έρθω, ίσως, με μεγαλύτερη λεπτομέρεια σε λίγα λεπτά, αλλά αξίζει μια εκ προοιμίου παρατήρηση. Αν όλα αυτά, ορισμένα εκ των οποίων είναι σωστά, πράγματι τα εννοείτε, γιατί επιλέξατε μετά από δεκατρία χρόνια, συνολικά, παρουσίας στην Κυβέρνηση να τα εξαγγείλετε τώρα -και λέω εξαγγείλετε, γιατί εάν θα τα πράξετε υπάρχουν τεράστια ερωτηματικά.

Είναι βέβαιο επίσης ότι την περίοδο 90 - 93 κατεβλήθη σημαντική προσπάθεια να αναστραφεί αυτή η παρασκηνιακή πορεία -με λάθη και αδυναμίες, αναμφισβήτητα- αλλά που δεν ολοκληρώθηκε ποτέ με ιστορικά καταγεγραμμένα και σωστά γεγονότα.

Και ερχόμαστε στο πιο ενδιαφέρον ίσως σημείο αυτής της σύντομης αναδρομής. Μετά το 93 βλέπουμε αυτό στο οποίο θα έδιναν τον τίτλο, μια συγκροτημένη επιχείρηση αλλαγής πορείας του ΠΑΣΟΚ. Βέβαια, τα αίτια είναι γνωστά, αφενός μεν η κατάρρευση των ιδεολογικών και των πρακτικά πολιτικών επιλογών που υπεράσπιζε και προωθούσε τα προηγούμενα χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεύτερον, ο κίνδυνος της οριστικής περιθωριοποίησης ακόμη και της χρεοκοπίας της χώρας και τρίτον, οι δεδομένες πια δεσμεύσεις της χώρας, με την Συνθήκη του Μάαστριχ.

Τα λέω αυτά γιατί υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ερωτηματικό κατά πόσον και οι όποιες, κακώς εφαρμοζόμενες επιλογές της σημερινής πολιτικής, είναι αποτέλεσμα πραγματικά επιλογής, συνειδητής επιλογής, ή είναι απλώς η εξ ανάγκης διολίσθηση σε αυτές. Όμως αυτή η προσπάθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει μια δομική αδυναμία. Αδυναμία αναξιοπιστίας. Γιατί θα περίμενε κανείς ότι όταν υπάρχει τέτοια διαμετρική μεταβολή σε πορεία πλεύσης, κάποιος ή κάποιοι πρέπει να εξηγήσουν γιατί, έστω και με διακριτικότητα να ασκήσουν αυτή τη στοιχειώδη προϋπόθεση της αξιοπιστίας, που είναι η αυτοκριτική. Όμως στο ζήτημα της αξιοπιστίας, επιτρέψτε μου να δηλώσω πως επιχειρήθηκε ή επιχειρείται αυτή η αλλαγή πορείας; Εν πολλοίς με τα ίδια πρόσωπα. Γιατους ίδιους και τα ίδια βασικά στελέχη των προηγούμενων κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, θα μπορούσε κανείς να πει ότι πρόκειται για ένα καλοστημένο χορό μεταμφιεσμένων. Οι ίδιοι στρατηγοί που μας οδήγησαν στην ήττα, στην παρακμή είναι εκείνοι που

σήμερα μας υπόσχονται ότι θα μας οδηγήσουν στη θεραπεία των πολλαπλών δεινών που έχει η Οικονομία και η πατρίδα μας. Και μάλιστα η αξιοπιστία αυτή πλήττεται ακόμα περισσότερο όταν ακόμα και στις πολύ πιο πρόσφατες εξελίξεις, υπάρχει προφανής αναντιστοιχία μεταξύ των όσων επαγγέλλεται η κυβέρνηση, υπόσχεται η κυβέρνηση προεκλογικά και εκείνων που πράττει μετεκλογικά.

Έρχομαι όμως τώρα στην πολιτική που εφαρμόζεται σήμερα. Και να ξεκαθαρίσω ευθύς εξ αρχής ότι στην ουσία συνίσταται σε δυο σκέλη, σε δυο παράγοντες. Το πρώτο που έχει να κάνει με το δημοσιονομικό κομμάτι με τη διαρκή και αυξανόμενη φορολογική συμπίεση. Το δεύτερο που έχει να κάνει με την αντιπληθωριστική διάσταση στηρίζεται κυρίως στη συναλλαγματική πολιτική. Εμείς δεν αρνούμεθα ότι και τα δυο αυτά είναι εργαλεία, όμως έχουμε πολύ σοβαρές αντιρρήσεις όταν αποκλειστικά στηρίζεται η πολιτική σ αυτές τις δυο προσεγγίσεις. Δηλαδή το μίγμα της πολιτικής, η δοσολογία της οικονομικής πολιτικής είναι εσφαλμένη. Απόδειξη ότι και τα δυο έχουν εξαντλήσει τα «περιθώρια προσφοράς τους» στην υπόθεση και στις υποθέσεις που καλούνται να εξυπηρετήσουν. Στο μεν δημοσιονομικό σκέλος παρά την αύξηση φόρων, παρά την επιβολή νέων φόρων μετά τις εκλογές, έστω και αν υπήρχε πρωθυπουργική δέσμευση ότι δεν θα επιβληθούν νέοι φόροι, είναι φανερό ότι έχουμε μια πολύ σημαντική υστέρηση εσόδων. Σε ότι αφορά το δεύτερο σκέλος το αντιπληθωριστικό, το γεγονός ότι δεν ενισχύεται με άλλες πολιτικές που έχουν κυρίως σχέση με τα διαρθρωτικά τα τεράστια διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας, είναι φανερό πλέον ότι πλήττεται ευθέως η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Απόδειξη, η δραματική αύξηση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Ένα απλό στοιχείο αναφέρω γιατί δεν είναι πρόθεση μου να σας ταλαιπωρήσω με πάρα πολλούς αριθμούς. Το 1986 η εισροή συναλλάγματος από εξαγωγές κάλυπτε το 44% των εισαγωγών. Το 1996 μένει στο 24%. Έρχομαι όμως στο μέτωπο του πληθωρισμού. Είναι πράγματι θετικό γεγονός η κάμψη, η υποχώρησή του. Όμως από το σημείο αυτό, μέχρι του σημείου ο πληθωρισμός να αποτελεί αντικείμενο καυχησιολογίας υπάρχει τεράστια απόσταση. Και εξηγούμαι: Πριν απ όλα η όποια βελτίωση να αντιμετωπιστεί στο γενικότερο συγκριτικό πλαίσιο δεν επιτρέπει ούτε επανάπαυση ούτε πανηγυρισμούς. Εξακολουθεί να είναι υπερδιπλάσιος του κοινοτικού μας χώρου και το δεύτερο πολύ σημαντικό και αυτό κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι στηρίχθηκε στη συγκεκριμένη κυρίως συναλλαγματική πολιτική και στην τιμολογιακή πολιτική σε σχέση με τις ΔΕΚΟ, αλλά δεν στηρίχθηκε ούτε σε αύξηση της παραγωγικότητας, ούτε σε μείωση του κόστους παραγωγής, που σημαίνει ότι είναι πεπερασμένα πλέον τα οφέλη και οι προσδοκίες από την εφαρμοζόμενη πολιτική και θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να υπάρξει περαιτέρω αποκλιμάκωση, εάν δεν αλλάξει τουλάχιστον η δοσολογία της πολιτικής που εφαρμόζεται.

Ερχομαι τώρα στα κατ'εξοχήν δημοσιονομικά στο έλλειμμα. Άκουσαμε ότι από 9,2% του ΑΕΠ του 95 υποχώρησε στο 7,4% του ΑΕΠ. Έρχεται όμως έκθεση, η ετήσια έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, και μας βγάζει μια πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ των εθνικολογιστικών στοιχείων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και εκείνων που παραθέτει η συγκεκριμένη έκθεση. Διαφορά η οποία προσεγγίζει τα 900 δισ. δρχ. Βεβαίως μπορεί κάποιοι να ισχυριστούν ότι είναι, όχι σπάνιο φαινόμενο να αποκλίνουν τα εθνικολογιστικά από τα ταμειακά ή από τα δημοσιονομικά στοιχεία. Πράγματι, με μία διαφορά. Συνήθως κατά το παρελθόν, εκείνα που εμφάνιζαν μεγαλύτερη απόκλιση ήταν τα εθνικολογιστικά, ενώ τώρα έγινε ακριβώς το ανάποδο. Και επιχειρεί, επιχειρείται στην έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, εν μέρει τουλάχιστον να καλυφθεί και να δικαιολογηθεί το φαινόμενο. Αλλά και με αυτή την προσπάθεια που κυρίως συνίσταται είτε σε διαφορετικές τεχνικές, είτε εν μέρει και σε αποκάλυψη γνωστών τρικ και τεχνασμάτων μεταφορών σε άλλα έτη, δικαιολογούνται περίπου τα μισά.

Εάν τα συγκεκριμένα στοιχεία ληφθούν υπόψη σημαίνει ότι το έλλειμμα ήταν μεγαλύτερο από εκείνο του '95. Το λέω αυτό γιατί θα πρέπει να καταδειχθεί και να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη ότι όποια προσπάθεια καταβάλλεται, πρέπει να καταστεί πολύ περισσότερο αποτελεσματική. Και αν μιν όλη η αγωνία είναι να κτίσουμε ή να δημιουργήσουμε κάποιες εντυπώσεις σε τρίτους συνήθως εξωτερικούς παρατηρητές αυτό δεν αρκεί για να αλλάξει μια πραγματικότητα, δεν είναι τόσο πρόδηλη ως επιχειρείται να παρουσιαστεί.

Έρχομαι τώρα, στο καίριο σημείο που αποτελεί ίσως και μια από τις κομβικές διαφωνίες μας με την ακολουθούμενη κυβερνητική πολιτική. Εθνικό εισόδημα, εγχώριο προϊόν. Πριν από όλα οφείλω να τονίσω ότι όποια άνοδος πάρα πολύ απέχει από το να είναι εκείνη που οδηγεί σε πραγματική σύγκλιση. Και το λέω αυτό όχι μόνο διότι η απόσταση που έχει να καλυφθεί μετά από τόσα χρόνια πραγματικής απόκλισης είναι τεράστια αλλά και διότι σύμφωνα με πρόσφατη, της περυσινής χρονιάς, μελέτη επιστημονική που έχει εκδοθεί μάλιστα από το IOBE έχει καταδειχθεί, ότι θα χρειαστεί η Ελλάδα να αναπτύσσεται με ρυθμό 5% το χρόνο για να πετύχει σε 20 χρόνια πραγματική σύγκριση σε επίπεδο 80% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου, με υπόθεση εργασίας ότι η υπόλοιπη Ευρώπη θα αυξάνεται με 2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο ετησίως.

Έχει όμως ακόμη μεγαλύτερη σημασία ίσως η παρατήρηση ότι και αυτή η όποια αύξηση δεν συνιστά στην ουσία βελτιωμένη απόδοση του πραγματικού παραγωγικού ιστού της οικονομίας. Άλλωστε ελέγχθη προ ολίγων λεπτών, ότι έχει κυρίως να κάνει με την αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας, έχει να κάνει με την απορρόφηση πόρων από το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, θα έρθω ξανά σε αυτό, και βέβαια αγνώω αυτή τη στιγμή τι σημαίνει δραστηριότητα των υπηρεσιών, κυρίως

των οημοσιων. Αντισειως ο πραγματικός παραγωγικός ιστός της χώρας εξακολουθεί να πληττεται επικίνδυνα.

Εν συντομία κάποιες παρατηρήσεις: Αγροτική παραγωγή. Υποχώρησε το '95 κατά 2,4% και το '96 κατά 0,6%. Εθελουφλεί όποιος νομίζει ότι δεν υπάρχει, ή ότι μπορεί να καλυφθεί με εύκολους εξωραϊσμούς και ωραιολογίες το σοβαρότατο πρόβλημα της αγροτικής παραγωγής στην χώρα. Και όχι μόνο εθελουφλεί σε ότι αφορά τα οικονομικά αλλά παίζει «εν ου παικτοίς» και με πρόβλημα τεραστίων κοινωνικών διαστάσεων κυρίως στην προοπτική του που έχει να κάνει με τον φόβο, την πιθανότητα ερήμωσης περιοχών της χώρας ή και μαζικής ανεργίας. Θέλω μια και βρίσκομαι στο θέμα αυτό να σας πω κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν πιστεύω ούτε συμφωνώ με δυναμικούς τρόπους διεκδίκησης των όποιων αιτημάτων. Άλλωστε είναι μάλλον του κυβερνητικού χώρου διδασκαλίες προς διάφορες κατηγορίες πολιτών. Όμως η παραδοχή αυτή, η παρατήρηση αυτή, δεν μπορεί να οδηγεί στο άλλο άκρο, στο άκρο δηλαδή που λέει ότι δεν συνδιαλέγομαι με κανέναν, δεν λαμβάνω κανένα υπόψη μου, και κρυπτόμενος πίσω από μια σοβαροφανή αδιαλλαξία αφήνω το πρόβλημα να διογκώνεται. Μα θα το βρούμε μπροστά μας το πρόβλημα. Η βιομηχανική παραγωγή, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κυμαίνεται περίπου στα ύψη του 1980.

Σε πολλές δε, περιοχές της χώρας τυχαίνει μάλιστα ορισμένες να ναι εθνικά χρησιμότητες, Θράκη για παράδειγμα, Ήπειρος για παράδειγμα, υπάρχει πλέον κίνδυνος οριστικής αποβιομηχάνισης, με όλες τις τραγικές συνέπειες που αυτό έχει, ή μπορεί να έχει.

Τουρισμός: διετής συνεχής πτώση. Χάθηκαν περίπου 1,2 δις δολάρια από αυτή την υπόθεση. Τονίζω ότι μόνο από τον τουρισμό θα μπορούσε η Ελλάδα να έχει 1% αύξηση του εγχώριου προϊόντος κατ έτος, και 1,5 % αύξηση της απασχόλησης κατ έτος. Τι φταίει; Πολλά μπορούν να φταίνε, σίγουρα όμως η ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών, οι δυσλειτουργίες του κράτους κι η ακινησία του ΕΟΤ, έχουν να κάνουν με αυτή την παρακμιακή εικόνα.

Ναυτιλία: είναι γνωστό και μάλιστα κυρίως από κυβερνητική απραξία, ότι σωρεύονται ζημίες στην Ελληνική ναυτιλία, ότι έχουμε απώλεια και μάλιστα αυξανόμενη σημαιών από τον ελληνικό στόλο, ότι αυξάνεται η ανεργία στο επάγγελμα και ότι βέβαια επιδεινώνεται η ήδη δραματική κατάσταση του NAT.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις: είναι πλέον κοινοτοπία η παραδοχή ότι αποτελούν την ραχοκοκκαλιά της ανάπτυξης. Σε όλες τις κοινωνίες.

Μάλιστα στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσφάτως έχει επισημανθεί και έχει εξακριβωθεί με στατιστικά στοιχεία ότι επτά στις δέκα νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται στο χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Και εδώ είναι στο έλεος του Θεού, για να μην πω είναι υπό διωγμόν. Αφού δεν τους εξασφαλίζετε ούτε εκείνα που τους υποσχεθήκατε προεκλογικά. Και συνεχίζετε έναν εξαιρετικά άδικο και ασφυκτικό τρόπο φορολόγησης για τις περισσότερες εξ αυτών.

για τις περισσότερες εξ αυτών.

Μιλούσαμε για επενδύσεις. Επενδύσεις που είναι αναγκαία προϋπόθεση για να μιλήσουμε για πραγματική ανάπτυξη. Αυτές βρίσκονται περίπου στο επίπεδο του 93. Δεκαδική, ούτε καν μία ποσοστιαία μονάδα δεν είναι η αύξηση. Και μια και βρισκόμαστε στο θέμα αυτό παρακαλώ δεχθείτε ένα στοιχείο από το «European Economy» του 1996 που σε σχέση με το δείκτη αποδοτικότητας των επενδύσεων αναφέρει, μεταξύ 93 και 96 : για την Ιρλανδία η αύξηση ήταν 30% του δείκτη αποδοτικότητας των επενδύσεων, για την Ισπανία ήταν 13%, για την Ελλάδα ήταν -3,2%. Και βέβαια , κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά οδηγούν σε αύξηση της ανεργίας, η οποία είναι ήδη σε δυσθεώρητα επίπεδα και οι προοπτικές- ουδείς επιθυμεί να είναι προάγγελος δεινών- οι προοπτικές πάντως είναι δυσοίωνες. Η ανεργία είναι ίσως η χειρότερη μορφή κοινωνικής αδικίας, περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.

Άκουσα πριν από λίγο τον Πρωθυπουργό να λέει, παραδεχόμενος ότι υπάρχει σημαντικό ποσοστό ανεργίας, είναι ένα θέμα που πρέπει να το προσέξουμε. Μα δεν αρκεί να το προσέξετε. Οφείλετε επιτέλους να αναλάβετε δράση. Και αυτό συσχετιζόμενο με το γεγονός ότι πολλά χρόνια είστε στην εξουσία, δεν δημιουργεί ιδιαίτερη προσδοκία πραγματικής προοπτικής. Είναι βέβαιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι σε ό,τι έχει σχέση με τον πραγματικό παραγωγικό ιστό της οικονομίας, οφείλουμε ως χώρα να σχεδιάσουμε και στην πράξη να ενισχύσουμε και να τονώσουμε την παραγωγικότητα. Ούτε αρκούν, αλλά τελικά οδηγούν και σε αδιέξοδα, θέτουν σε κίνδυνο ακόμα και την πορεία προς την σύγκλιση, μπαλώματα ή διαχειριστικές λογικές. Πέρα όμως από τα πολύ σοβαρά ερωτηματικά αποτελεσματικότητας, που έχει η ακολουθούμενη πολιτική, επιμένω και θα επιμένω στο ότι είναι τραγικά ελλειπτική. Γιατί δεν αγγίζει τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας. Βέβαια σήμερα ακούσαμε ότι αποτελούν και αυτά, ή κάποια απ αυτά, προτεραιότητα της Κυβέρνησης. Αλλά προτεραιότητα με τη λογική των «θα». Απλή υπόμνηση είναι ότι μετά από τόσα χρόνια «θα», είναι κουρασμένοι οι Έλληνες και οι Ελληνίδες από τα πολλά «θα» και περιμένουν πράξη και αποτέλεσμα.

Και θα θελα να τα επισημάνω γιατί συνιστούν και τα καθοριστικά σημεία της διαφορετικής προσέγγισής μας στο οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Το πρώτο έχει να κάνει με τα δημοσιονομικά. Εσείς επιμένετε να προσπαθείτε να αυξήσετε τα φορολογικά έσοδα. Και παρά τα λόγια στην πράξη αποδεικνύει ότι αδιαφορείτε ή, πάντως, πλημμελώς ενδιαφέρεστε για την αύξηση των δαπανών. Αποτέλεσμα: Αφ ενός μεν καθομολογείτε, εμμέσως πλην σαφώς, ότι στερείται η χώρα ικανού φοροεισπρακτικού μηχανισμού. Μοιραία αυτό οδηγεί σε άδικες επιλογές. Δεν μπορεί να συλληφθεί η φοροδιαφυγή, παρά τις επανειλημμένες διαβεβαιώσεις και εξαγγελίες, δεν γνωρίζει κανείς γιατί είναι τελειωμένο ακόμα το πρόβλημα μισθολογικής και Υπομνησίου

Οικονομικών, γίνονται κάθε τόσο χαριστικές ρυθμίσεις που στην ουσία δεν είναι τίποτε άλλο παρά επιβράβευση των ασυνεπών και τιμωρία των συνεπών φορολογουμένων. Είναι επίσης άδικο το να επιβάλλεται έμμεση φορολογία ειδικά στους εργαζόμενους από τη μη τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας και βέβαια παρ' όλα αυτά να έχετε, και, υστέρηση εσόδων που ούτε κατά κάποιες προσεγγίσεις μπορεί και να ξεπεράσουν τα 400 δισ. το 1997.

Αντίθετα σε σχέση με την αύξηση των δαπανών αρκεί ένα μόνο στοιχείο να αναφερθεί: Το 1995 είχαμε 7,6% αύξηση των δημοσίων δαπανών. Το 1996 είχαμε 9,8% αύξηση των δημοσίων δαπανών. Εάν δεν το δούμε στην, ίσως, πονηρότερη προσέγγιση και αναφέρομαι στις δαπάνες προσωπικού στο δημόσιο τομέα που από 13% του 95 να φθάνουμε τελικώς στο 19,3% το 1996. Θα μου πείτε προεκλογική χρονιά ήταν. Με τις παραδοχές που δυστυχώς έχουμε φθάσει να κάνουμε σε αυτή τη χώρα, τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι είναι στρεβλή και ανισόρροπη η προσέγγιση στο δημοσιονομικό πρόβλημα.

Το δεύτερο διαρθρωτικό ζήτημα έχει να κάνει με το ρόλο του κράτους στην οικονομία. Και σπεύδω να σας πω ότι δεν είναι ούτε νεωτερισμός, ούτε πρωτοτυπία το να επαναλάβω ενώπιόν σας ότι το κράτος βιομήχανος, βιοτέχνης, έμπορος ή γεωργός απέτυχε σε παγκόσμιο επίπεδο. Το κατάλαβαν οι μεν δυτικοί πολύ πριν από μας, δυστυχώς, φάνηκε και φαίνεται ότι το έχουν καταλάβει και οι δε ανατολικοί πριν από μας.

Ας πάρω δυο - τρία ξεχωριστά κομμάτια του ρόλου του κράτους στην οικονομία. ΔΕΚΟ: Συσσωρευμένο χρέος 2,6 τρισεκατομμύρια με εγγύηση του δημοσίου. Άρα με τον κίνδυνο να επιπέσει επί των κεφαλών των Ελλήνων φορολογουμένων. Λίγες παρατηρήσεις για μερικές εξ αυτών. Ολυμπιακή Αεροπορία: Ρύθμιση των χρεών προ τριετίας περίπου, με το περίφημο πρόγραμμα εξυγίανσης περίπου 600 δισεκατομμυρίων. Το πρόγραμμα καθυστερεί και αποκλίνει, τελειώνει το Δεκέμβριο και έρχεται και η Μακίνσι πριν από λίγες μέρες η οποία προβλέπει ότι η Ολυμπιακή δεν έχει περιθώρια αντοχής πέρα από δύο ή τρία χρόνια. ΟΣΕ: Χρέος άνω των 500 δισεκατομμυρίων. Το άγος των αστικών συγκοινωνιών. ΟΑΣΑ: Ρύθμιση 700, περίπου, δισεκατομμυρίων. ΕΛΤΑ: 100 δισεκατομμύρια το χρέος.

Τα λέω αυτά όχι για να κάνουμε περιήγηση σε όλα τα αρρωστημένα φαινόμενα της ελληνικής οικονομίας που έχει κυρίως σχέση με το δημόσιο τομέα. Τα λέω διότι οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι αυτή είναι δραματική κατάσταση και συνιστά: Πρώτον, διασπάθιση του δημοσίου χρήματος. Δεύτερον, στέρηση της πραγματικής οικονομίας από υγιείς πόρους. Τρίτον, παρ' όλα αυτά, εξακολουθούν να προσφέρονται, συνήθως, κακές υπηρεσίες και τέταρτον σημαίνουν περιφρόνηση προς τον φορολογούμενο. Και βέβαια σημαίνουν ότι οι προτεραιότητες του σπληνισμού της εκτροφής και σήμερα πια της συντήρησης του

κομματικού κράτους, όχι απλώς δεν εξέλειπαν, αλλά ζουν και βασιλεύουν.

Ψηφίστηκε νόμος για τις ΔΕΚΟ, για μάντζερς, για την μετατροπή τους σε Ανώνυμες Εταιρείες, παρά αυτά που ακούστηκαν σήμερα, μέχρι στιγμής εμείς βλέπουμε να είναι ανενεργός. Ψηφίστηκε νόμος για τις δημόσιες δαπάνες. Πού είδατε εσείς την εφαρμογή του; Ο Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων λειτουργεί από το 1983. Συσσωρευμένο χρέος 600 δισ. Απολογιστική ζημιά, μόνο για το 96, 100 δισ. Οι μισές σχεδόν από τις προβληματικές βρίσκονται υπό εκκαθάριση μια δεκαετία. Και τα ναυπηγεία Σκαρμαγκά με βαρύτατη ευθύνη συνολικά των Κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, αλλά και των, κατά περίοδο, Υπουργών Βιομηχανίας επιβαρύνουν τον Έλληνα φορολογούμενο με 140 δισ. το οποίο αυξάνεται κάθε μήνα περίπου κατά 1,5 δισ. Πραγματικότητα των κρατικών τραπεζών: Με μελέτη του IOBE, τα στοιχεία βέβαια φθάνουν μόνο μέχρι το 95, την περίοδο 92 και 95 υπάρχει αύξηση των προσλήψεων στις κρατικές τράπεζες κατά τρεις, περίπου, χιλιάδες. Λίγο πάνω από τρεις χιλιάδες. Είναι πράγματι κρίμα ότι δεν έχουμε τα στοιχεία για το 96 που ήταν και προεκλογική χρονιά.

Το λειτουργικό κόστος τους είναι δυσβάσταχτο. Μόλις χθες σε κυριακάτικη εφημερίδα, ο έγκριτος οικονομικός δημοσιογράφος Νίκος Νικολάου, έγραφε ότι οι δαπάνες του προσωπικού επί των ακαθαρίστων εσόδων για το 1995 ήταν γύρω στο 60% για τις κρατικές, γύρω στο 20% για τις ιδιωτικές. Ορθώς καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτό είναι το πελατειακό κράτος. Οι διοικητικές δαπάνες των κρατικών τραπεζών αυξήθηκαν κατά 30% μέσα στο 1996.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποιος είναι ο πραγματικός ρόλος του κράτους; Πριν απ όλα είναι ρυθμιστικός. Ξεκαθαρίζει τους κανόνες του παιχνιδιού. Κυριότερα όμως είναι εποπτικός και ελεγκτικός. Επιτηρεί και επιβάλλει την τήρησή τους. Αυτό που δεν γίνεται σήμερα, δηλαδή. Στην πολυπραγμοσύνη του δεν μπορεί να κάνει τα στοιχειώδη που είναι η πραγματική του ευθύνη και αρμοδιότητα. Όταν σκάνε σκάνδαλα, είτε πριν από αρκετούς μήνες στο Χρηματιστήριο, είτε λίγο πιο πρόσφατα σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, ας μην έχει κανένας αμφιβολία ότι αυτά σχετίζονται άμεσα με το πλημμελή, ανύπαρκτο έλεγχο που ασκεί ή δεν ασκεί το κράτος. Υπάρχει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανάγκη - και εδώ έχουμε μια πολύ σημαντική διαφορά μεταξύ μας - ενός πραγματικά ρωμαλέου προγράμματος αποκρατικοποιήσεων. Όχι στη λογική της συλλογής εσόδων για να καλύψουν δημοσιονομικές τρύπες. Αλλά με κριτήριο την αύξηση της παραγωγικότητας, την απελευθέρωση πόρων για πραγματικές παραγωγικές επενδύσεις, την ενθάρρυνση των δημιουργικών δυνάμεων και την καταπολέμηση του κομματικού φαινομένου. Βασική παραδοχή σε αυτή την επιλογή είναι ότι μόνο τα φυσικά μονοπώλια δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αποκρατικοποίησης.

Έρχομαι στο τρίτο διαρθρωτικό που είναι η δημόσια διοίκηση με τη

στενότερη έννοια του όρου. Τι θέλουμε να βρούμε; Παρά τον περίφημο «νόμο Πεπονή», παρά τις κατά καιρούς δεσμεύσεις, παρά τις περίφημες αναλογίες 1 στους 3 ή 1 στους 5, υπάρχει αύξηση των απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα το 95 κατά 1,4% και το 96 κατά 2,5%. Και υπάρχουν πολλές παραδοχές και ομολογίες κυβερνητικών στελεχών για την καταστρατήγηση του ίδιου του νόμου. Πέραν του ότι μεγάλο κομμάτι του ευρύτερου δημόσιου τομέα εξακολουθεί να μην καλύπτεται από τον συγκεκριμένο νόμο. Πρόσφατα μάλιστα έκθεση του Υφυπουργού Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, ανέφερε παράνομες προσλήψεις σε 17 οργανισμούς. Πέραν όμως από το ζήτημα των προσλήψεων άλλο φαινόμενο στη Δημόσια Διοίκηση εκτεταμένο είναι η αδιαφάνεια και η ατιμωρησία. Για την αδιαφάνεια αρκεί να υπενθυμίσω τον περίφημο νόμο για την ανάθεση των έργων, όπου φθάσαμε στο σημείο ο τεσσαρακοστός μειοδότης να πάρει το έργο. Και στην ατιμωρησία είναι συχνό το φαινόμενο να ακούμε κυβερνητικά χείλη να καταγγέλλουν ατασθαλίες, κακοδιαχείριση ακόμα και παράνομες πράξεις. Το ερώτημα όμως που υπάρχει: Τιμωρήθηκε ποτέ κανένας; Απολύθηκε ποτέ κανένας; Βέβαια δεν θα επανέλθω στο φαινόμενο της σπατάλης, έχω πει αρκετά γι αυτό, νομίζω ότι εκεί τουλάχιστον κανένας δεν μπορεί να έχει αντίρρηση. Απλώς δεν μπορώ να ξεφύγω από τον πειρασμό να πω κάτι για το Ίδρυμα των Παλιννοστούντων.

Μόνο το ρόλο για τον οποίο δημιουργήθηκε δεν έχει εξυπηρετήσει η υπόθεση. Από τα 3,5 δισ. της επιχορήγησης του τα 2,5 δισ. πηγαίνουν για μισθοδοσία. Και βέβαια αποτελεί πράγματι σημείο πολύ σοβαρού προβληματισμού, πως είναι δυνατόν η ελληνική κοινωνία να περπατήσει, να προχωρήσει και μάλιστα όπως θα θέλαμε να οραματιζόμαστε να τρέξει στον 21ο αιώνα εάν δεν γίνει κάτι δραστικά στην γραφειοκρατία της δημόσιας διοίκησης, με τις καθυστερήσεις της, τις πολλαπλές και αλληλοεπικαλυπτόμενες διατυπώσεις της και την άνιση μεταχείριση που συχνά επιβάλλει. Ας σκεφθεί κανείς μόνο ότι ο επίδοξος επενδυτής ειδικά αν δεν έχει το προνόμιο να κατοικεί στο λεκανοπέδιο, υποβάλλεται σε τέτοιες ταλαιπωρίες απώλεια χρόνου, διατυπώσεις και έξοδα που τελικά πολύ συχνά, πράγματι να αναρωτιέται αν αξίζει εκ των προτέρων να σχεδιάσει και να φιλοδοξήσει να επενδύσει σε όποια κατεύθυνση.

Θα έλεγα μάλιστα ότι εδώ είναι ίσως η κατάλληλη ευκαιρία για να πούμε -έχει ειπωθεί και άλλοτε- ότι επιτέλους αν θέλει να διεκδικήσει φερεγγυότητα το δημόσιο, το κράτος, θα πρέπει να δεχθεί τον συμψηφισμό των χρεών του με τους ηγέτες του.

Είναι λοιπόν μεγάλη ανάγκη να γίνει πράξη μια θαρραλέα ρυθμιστική μεταρρύθμιση και απελευθέρωση που ακυρώνει σήμερα ειδικά τις παραγωγικές και δημιουργικές δυνάμεις του τόπου. Αλλά αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να αλλάξει και ο τρόπος λειτουργίας μέσα στη διοίκηση. Με άλλα λόγια χρειάζονται κίνητρα απόδοσης, χρειάζεται αξιολόγηση,

όλα εκείνα δηλαδή τα οποία οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ κατήργησαν και έρχονται σήμερα, βέβαια οψίμως και χωρίς να τα ομολογούν ορισμένες εξ αυτών να τα επανεισαγάγουν. Αποτελεί ίσως ειρωνεία ότι 17 χρόνια μετά έχει αναγγελθεί ότι θα επανασυσταθεί ο βαθμός του Γενικού Διευθυντή στο δημόσιο.

Έρχομαι στο τέταρτο θέμα που έχει να κάνει με το δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης. Ακούστηκαν κάποια αισιόδοξα, όμως ακόμα και με τον τρόπο που διατυπώθηκαν στην ουσία η ομολογία ήταν φανερά της τρομακτικής υστέρησης για την πρώτη ζετία, δηλαδή για το μισό του χρόνου της συλλογικής περιόδου του δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Υστέρηση με στοιχεία του υπ. Εθνικής Οικονομίας, 3,43 δισ. ECU με άλλα λόγια πολύ περισσότερα από 1 τρις. δρχ.. Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης που αν υπήρχε η δυνατότητα να αξιοποιηθεί επαρκώς θα μπορούσε να προσφέρει αυτόν τον πρόσθετο 2% στην αναπτυξιακή προσπάθεια στο ρυθμό αύξησης του εγχώριου προϊόντος. Και εδώ βέβαια αρκεί να αναφέρει κανείς την κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα μεγάλα έργα. Μόνο τίτλους θα πω, γιατί ο καθένας μπορεί να κρίνει και όλοι γνωρίζουμε. Μετρό Αθηνών, μετρό Θεσσαλονίκης, αεροδρόμιο Σπάτων, ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου για να καταδειχθεί το τι έχασε η Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια. Να σας θυμίσω απλώς ότι τα Σπάτα και το Μετρό Αθηνών με σχεδιασμό στα τέλη της δεκαετίας του 70 έπρεπε να λειτουργούν στα μέσα της δεκαετίας του 80 και στην καλύτερη περίπτωση θα λειτουργούν στις αρχές του επόμενου αιώνα.

Αυτό κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με όποια επιείκεια και αν θέλει να το προσεγγίσει κανείς, δυο διαπιστώσεις μόνο μπορεί να κάνει. Έλλειψη πολιτικής βούλησης ή ανικανότητα. Για μια ευκαιρία μοναδική και πιθανώς ανεπανάληπτη να αξιοποιηθούν πόροι που θα έσπρωχναν την ελληνική οικονομία προς τα μπρος. Ο καθένας μπορεί να κάνει την επιλογή του από τη διάζευξη που σας παράθεσα.

Μια τελευταία διαρθρωτική υπόθεση, που βέβαια δεν είναι της ώρας να αναπτυχθεί και δεν θα το κάνω, αλλά οφείλω να την αναφέρω όχι μόνο διότι οι επιδόσεις της Κυβέρνησης είναι τραγικά κακές, αλλά και διότι για οποιαδήποτε κοινωνία που φιλοδοξεί να δει το αύριο με προοπτική αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση: Παιδεία. Όλοι μιλούν για τον ανθρώπινο παράγοντα, όλοι μιλούν για την αξία στον κόσμο του αύριο της γνώσης και της δυνατότητας να αξιοποιηθεί η γνώση ως συγκριτικό πλεονέκτημα όχι μόνο πολιτιστικό ή ό,τι άλλο αλλά και οικονομικό -και βέβαια θα μας δοθεί η ευκαιρία να τα πούμε αναλυτικότερα για το συγκεκριμένο ζήτημα- φαντάζομαι όμως ότι λίγοι θα διαφωνούσαν ότι πράγματι η εικόνα εκεί είναι παρά πολύ κακή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι σε μια τελευταία επισήμανση. Όλα αυτά, δηλαδή η ελλειπτικότητα και η αναποτελεσματικότητα της εφαρμοζόμενης πολιτικής την καθιστούν και άδικη και ανισοβαρή. Διότι από την ώρα κατά την οποία δεν στοχεύει ή και αν στοχεύει δεν

επιτυγχάνει την πραγματική αναζωογόνηση της παραγωγικής ικανότητας στη χώρα που δεν προωθεί τις αναγκαίες διαρθρωτικές μεταβολές, μοιραία το μεγαλύτερο βάρος πέφτει στις πλάτες των ασθενεστέρων: Ανέργων, μιας μεγάλης μερίδας εργαζομένων, κυρίως, στον ιδιωτικό τομέα, πολύτεκνων, χαμηλοσυνταξιούχων. Κάθε καθυστέρηση στην εξυγίανση του δημόσιου τομέα, κάθε αποφυγή νοικοκυρέματος των δημόσιων οικονομικών, κάθε κομματική πρόσληψη αρκεί να θυμόμαστε ότι σπρώχνει κάποιους άλλους ανθρώπους, κάποιους συμπολίτες μας στην ανεργία ή στη φτώχεια ή στο περιθώριο ή στο αδιέξοδο. Δεν σημαίνει ότι υπάρχει ή θα υπάρξει -τουλάχιστον στο κοντινό μέλλον- δυνατότητα για εύκολες λύσεις. Και ακόμα λιγότερο για δαπανηρές λύσεις. Και εκείνο που πρέπει εκ προοιμίου να αποκλειστεί είναι οι εύκολες υποσχέσεις και εξαγγελίες που κατά κόρον εκστόμιζε, ειδικά στο παρελθόν, το κυβερνητικό κόμμα. Είναι όμως βέβαιο ότι πέραν απ το στόχο της σύγκλισης, της πραγματικής και όχι της ονομαστικής, το κοινωνικό πρόβλημα και οι διαφαινόμενες διαστάσεις του απαιτούν μια διαφορετική προσέγγιση που θα οδηγούσε την οικονομία σε πραγματική ανάπτυξη, σε βελτίωση της παραγωγικότητας, σε ενεργοποίηση όλων των παραγωγικών δυνατοτήτων.

Και ευρισκόμενος σ αυτό το θέμα, έρχομαι στον κοινωνικό διάλογο. Θα έχουμε βέβαια την ευχέρεια, μόλις μια εβδομάδα από σήμερα, να το διεξέλθουμε στις λεπτομέρειες. Σπεύδω να σας πω ότι η Νέα Δημοκρατία είναι το κατ'εξοχήν κόμμα που πιστεύει στο διάλογο. Αλλά διάλογο όχι αποσπασματικό, όχι όποτε φαίνεται ότι βολεύει την οποιαδήποτε Κυβέρνηση αλλά διάλογο ισότιμο, διαρκή με τους κοινωνικούς εταίρους. Το λέω αυτό γιατί ο τρόπος με τον οποίο τουλάχιστον επιχειρήθηκε να παρουσιαστεί και να ξεκινήσει βάζει, εύλογα νομίζω, πολλά ερωτηματικά γύρω από την ειλικρίνεια και τις σκοπιμότητες που μπορεί να υποκρύπτει.

Και θέλω να πω και κάτι ακόμα εισαγωγικά πριν από την επόμενη Δευτέρα. Είναι πράγματι αληθές ότι χρειάζονται μεταρρυθμίσεις και στο καθεστώς των εργασιακών σχέσεων και στο καθεστώς της κοινωνικής ασφάλισης, όμως σπεύδω να πω ότι αποτελεί απαράβατη προϋπόθεση ότι θα δώσει δείγματα καλής γραφής η ίδια η Κυβέρνηση στο δικό της χώρο ευθύνης. Και αυτό σημαίνει όχι απλώς παράθεση λόγων, αλλά έστω έναρξη έργων και δράσης στα διαρθρωτικά προβλήματα της χώρας. Και εδώ δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό να μην κάνω κι ένα σχόλιο. Να βλέπει κανείς ότι μέσα στην ημερήσια διάταξη του κοινωνικού διαλόγου παρεμβάλλεται και το ζήτημα της απορρόφησης των πόρων από το Β Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης; Δηλαδή το αντικείμενο της συζήτησης με τους κοινωνικούς εταίρους ποιο θα είναι; Να επιμεριστούν εκείνοι την ευθύνη για την ανικανότητα της Κυβέρνησης να προωθήσει την απορρόφηση;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή είναι η πρώτη φορά που έχω την

τιμη να σας απευθυνομαι ως ιεροεορος του Κομματος της Αξιωματικης Αντιπολίτευσης θέλω να σας πω ότι δεν είναι δουλειά μας, ούτε βέβαια δουλειάμου, να κάνουμε αυτό που λέγεται δομική ή κάθετη αντιπολίτευση, να προσπαθούμε να τα βλέπουμε όλα αρνητικά. Είμαστε έτοιμοι να δούμε και τα θετικά και να τα επιβραβεύσουμε. Όμως αυτό δεν σημαίνει, πρώτον ότι δεν θα στηλιτεύσουμε με αυστηρότητα εκεί που κάνετε λάθος. Και δυστυχώς τονίζω την λέξη δυστυχώς, μας παρέχετε πολλές ευκαιρίες να το κάνουμε αυτό. Και δεύτερον, ίσως ακόμα σημαντικότερο, ότι δεν θα επιχειρήσουμε με επιμονή και πείσμα να σας πείσουμε, να σας σύρουμε αν θέλετε, στις σωστές κατευθύνσεις. Ειδικά όταν μας δίνετε τα ενθαρρυντικά δείγματα ότι στα λόγια τουλάχιστον, κάποια έχετε αρχίσει να τα καταλαβαίνετε.

Λόγια λοιπόν υπάρχουν πολλά. Και είναι και αρκετές φορές που δύσκολα θα μπορούσε να διαφωνήσει κανείς με κάποια από αυτά τα λόγια. Υπάρχει όμως -και αυτό είναι το ατύχημα- σοβαρότατη αναντιστοιχία ανάμεσα στα λόγια και στα έργα, στην πράξη, στο αποτέλεσμα. Αυτά όμως είναι που απαιτεί σήμερα η Ελλάδα και αυτά είναι βέβαια που απαιτούμε όλοι.

Ελληνίδες και Έλληνες, αφού μεταξύ των άλλων αυτά τα πολλά λόγια είναι, που έχουν διαβρώσει, πριονίσει, υπονομεύσει την αξιοπιστία του δημόσιου βίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πράγματι η προοπτική και ο προσανατολισμός προς την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση αποτελεί καθοριστική επιλογή. Το κρίσιμο όμως ερώτημα είναι πως θα πάμε - αν τελικά καταφέρουμε να φτάσουμε - στο επίμαχο ραντεβού. Και το λέω αυτό γιατί ήδη υπάρχει καθυστέρηση. Ήδη θα είμαστε πιθανώς η μόνη χώρα που δεν θα είναι παρούσα στο ραντεβού, τουλάχιστον την καθορισμένη ημερομηνία. Αντίθετα το επιδιώκουμε μευστέρηση δύο ίσως και πλέον ετών. Και με τις ακολουθούμενες συνταγές πολιτικής, πιθανώς και να διακυβεύεται - και θα διακυβεύεται - αν δεν αλλάξουν ή τουλάχιστον δεν συμπληρωθούν σε αποτελεσματικότερο μείγμα και αυτή η προοπτική. Μια και μιλούμε μάλιστα για Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ζητούσα, κύριε Πρωθυπουργέ, αφού είναι τόσο επίκαιρο το ζήτημα της Διακυβερνητικής να πάρετε εσείς την πρωτοβουλία μια και τα κόμματα της Αντιπολίτευσης απ' ότι γνωρίζω δεν έχουν πια από τον κανονισμό, την παρεχόμενη δυνατότητα να προκαλέσουν προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση ώστε να ενημερωθούν και οι συνάδελφοι βουλευτές, αλλά και ευρύτερα οι Έλληνες πολίτες για ένα τόσο μεγάλο θέμα.

Έρχομαι λοιπόν να συμπεράνω, ότι δεν αρκεί να χαιρόμαστε επειδή είμαστε οριακά καλύτεροι από τις χειρότερές μας επιδόσεις των τελευταίων ετών. Και δεν αρκεί όχι μόνο σε απόλυτες τιμές αλλά δεν αρκεί για την επίτευξη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, του πραγματικού στόχου. Απαιτείται προσπάθεια μεγάλη, υπερπροσπάθεια θα έλεγα, γενναιότητα και τόλμη την οποία δεν εμφανίζει η σημερινή

κυβέρνηση για να καλυφούμε αυτή την αποστασι. Για να κάνουμε αληατα. Η Ιρλανδία αναπτύσσεται με ρυθμό ίσως και 7% ετησίως. Γιατί λοιπόν, να μας φαίνονται τέτοιου είδους προηγούμενα ως ακατόρθωτα, ή απλησίαστα. Αλλά για να γίνουν αυτά απαιτείται μια διαφορετική προσέγγιση. Και εδώ είναι το κρίσιμο ερώτημα. Κατά πόσον μπορείτε να την κάνετε ή μπορείτε να την υλοποιήσετε. Γιατί και αν ακόμα δεν αμφισβητήσει κανείς τις προθέσεις, είναι φανερό από την καθημερινή πραγματικότητα, αλλά και από όσα εν συντομία - όσο γινόταν - σας παρέθεσα, ότι είστε όμηροι, αιχμάλωτοι μιας κομματικής κρατικοδίαιτης νομενκλατούρας κατά πάσα πιθανότητα εκείνης που έπαιξε τον καθοριστικό ρόλο στο κομματικό σας συνέδριο. Και είναι αυτή η νομενκλατούρα που εξετράφει βεβαίως από τις κυβερνήσεις σας, που παίζει το ρόλο της σιδερένιας μπάλας και κρατάει πίσω την Ελλάδα και την δημιουργική την δημιουργική της προοπτική. Όμως κυρίες και κύριοι συνάδελφοι η Ελλάδα δεν μπορεί να περιμένει και βέβαια ακόμα λιγότερο μπορούν να περιμένουν οι νέες γενιές των Ελλήνων, οι νέοι άνθρωποι οι οποίοι δεν αρκούνται και ευτυχώς δεν μπορεί να αρκούνται στο γκρίζο και στο παλιό, στο φθαρμένο και στο κουρασμένο που εκπροσωπείτε εσείς. Θέλουν ελπίδα, θέλουν προοπτική και θέλουν φως αλλά αυτή είναι η δική μας ευθύνη, η ευθύνη της Νέας Δημοκρατίας. Ευχαριστώ πολύ.